

"Кога го нападнавме Лерин командантот на артилерците беше Грк и требаше ним да им даде наредба да пукаат, а тој со сите документи побегна и ѝ се предаде на грчката војска", вели Димитар Костадинов Петровски.

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

Димитар Костадинов Петровски е роден на 29 ноември 1929 година во село Бапчор. Прво учествувал во младинската организација ЕПОН, а од 1945 до 1949 година бил учесник во ДАГ. Дел од податоците за неговиот подвиг ни ги соопшти самиот, но поради влошената здравствена состојба, користиме и некои веќе објавени податоци за него.

На 16 август 1946 година во Бапчор дошла монархофашистичката војска, која 160 луѓе затворила во селското училиште. По големото малтретирање луѓето се онесвестили од тепањето. Петровски, кој имал околу 18 години, успеал да се спаси така што побарал да оди да им донесе вода на онесвестените. Го придружувал грчки војник, но нашиот соговорник успеал да му побегне преку урнатиот ѕид од полското веќе. Заминал во планините, каде се криел неколку дена, а потоа некои од соседното село му воспоставиле врска со партизаните. Дел од затворениците однеле во затворот во Кожани-Костур, а некои ги испратиле на островите. При напуштањето на Бапчор монархофашистите ја запалиле куќата на Петровски зашто и татко му бил партизан, а и тој им побегнал. Нивната кука била првата изгорена кука во Бапчор. Петровски учествувал во многу битки на Вичо, Грамос, Малимади, Сорвик, Негуш, Лерин итн. На почетокот имале големи успеси на бојното поле или, како што тој потенцира, нивните диверзанти правеле чуда, влегувале во позадината на непријателската војска и ненадејно ги напаѓале. Така било во текот на 1946-1947 година, кога всушност биле создадени и слободни територии, на кои биле оформени школи на македонски јазик, а имало и други активности. Меѓутоа, по 1948 година, поради предавниците кои биле во партизанските редови, состојбата на боиштето се променила во корист на фашистите.

"Тоа - објаснува Петровски - секако се должи на замената на македонскиот команден кадар со грчки. Во нашите

ПРЕЖИВЕАНИТЕ БОРЦИ ОД ГРАЃАНСКИ ДИМИТАР КОСТАДИНОВ ПЕТРОВСКИ

"БУГАРСКИТЕ ВЛАСТИ ВО 1978 ГОДИНА МЕ ЗАТВОРИЈА, ЗОШТО НЕ САКАВ ДА БИДАМ БУГАРИН"

БОРБИТЕ ГИ ИЗГУ ПРЕДАВСТВО

единици имаше грчки комунисти, предавници кои нашите борбени намери им ги издаваа на монархофашистите пред да ги реализираме".

Раскажува и за борбите во Горно и во Долно Котори, но и за своето ранување. По наредбата од 10 декември 1946 година тројца луѓе требало да заминат во село Лацен-Леринско. На патот паднале во монархофашистичка заседа, а само тој останал жив, но бил ранет во ногата.

"Ме однесоа во болницата 'Елени Димитриу', ме преврзаа, а потоа право во полиција. Ме затворија во затворот 'Толи Ано'. На 10 јануари 1947 година требаше да ме судат, но во меѓувреме дознав дека ќе ме стрелаат, па решив да бегам. Ја искористив можноста вечерта кога нè однесоа на шетање. Влегов во полициската соба, која беше празна, со

нога ја дупнав мрежата од прозорецот и се дадов во бегство. Се движев низ Лерин, пешачев цела ноќ, а пред разднување дојдов до селото Крпешино", се секава Петровски.

Оттаму со помош на крпешинските овчари, а потоа и со овчарите од Бапчор ги воспоставил контактите со борците. На планината Грамос ја завршил офицерската школа "Петра Мука" и добил чин командир на вод. Учествовал во борбите за Нечово, Коница и во местоста Монахитис.

"Нашиот баталјон - дополнува Петровски - беше во 14. полк, ги држевме месностите Орлија и Ордија. На 14 јуни 1948 г. почна офанзивата на грчката фашистичка армија. На Орлија ме ранија во левата нога и заминав во болницата во Корча. Таму немаше место и со другите ранети ме однесоа на тогаш-

КАТА ВОЈНА ВО ГРЦИЈА:

ната југословенска граница кај Свети Наум. Оттаму нè натоварија во автомобил и нè однесоа во болницата 'Катланово', каде останав два ипол месеци. На почетокот на септември нè вратија во Егејска Македонија".

Раскажува и за формирањето на 10. дивизија, но и за одењето во градот Негуш на 28 декември 1948 година.

"На Вичо имаше многу снег, цел ден водевме борба со грчката фашистичка војска, тие напаѓаа со пешадија, артилерија, тенкови и авиони. Нашата колона се движеше во правец на Кајмакчалан. Цела ноќ патувавме, а утредента пристигнавме во село Круцелово, Воденско. Таму се одморивме, другата вечер како дел од 14. полк тргнавме за Воден, а 18. полк отиде за Негуш. Тој имаше успех во борбата, но тоа не беше случај со 14. полк, ние имавме многу жртви. Другиот ден отстапивме, а воениот суд на смрт го осуди полковникот Ѓорѓијадис, кој беше стрелан. Сите наши формации се најдоа во селата Круцелово, Саракиново, Тресино, а потоа во градот Арадеа (Суручко). Во овие борби, исто така, немавме многу успеси и се вративме во селата од каде што тргнавме. Таму се реорганизиравме, го нападнавме Негуш и успеавме да го заземеме. По пет-шест дена отстапивме на Вичо", потенцира соговорникот.

Таму направиле реорганизација и во февруари 1949 година тргнале да го нападнат Лерин. Според кажувањата на

"Пред да отстапиме од Вичо фашистичката армија од Лерин пристигна во Трсје и Статица. Вториот баталјон на 14. полк го забележа нивното движење и побара дозвола да ги нападне. Од ЦКГ ни јавија да не ги напаѓаме, туку да ги пуштиме да дојдат поблиску. Тие, пак, се упатија кон планината Лисец, а од селата Габреш, Дреновина, Баздивишта, Црнолишта доаѓаа колони и колони од грчката армија. На две места на планината Бигла имаше по шест топови, толку

ОД ПАРТИЗАНСТВОТО,
ВТОРИОТ НА ФОТОГРАФИЈАТА

кој требаше да им даде наредба да пукаат, но со сите документи тој побегна и ѝ се предаде на грчката војска", објаснува Петровски.

Во август 1949 година ги доживеале најтешките порази од грчката армија, која била помагана од Англичаните и од американската авиација. Сакале да се повлечат кон југословенската граница, но нејзината армија тоа не им го дозволила, па затоа тргнале кон албанската граница, а кон нив се доближувале и монархофашистите.

"Се упативме кон Рабското поле, многу народ се движеше кон мостот на Перово, кој се наоѓа меѓу двете езера. Авијацијата жестоко напаѓаше. Успеавме да ги минеме мостот и од страната на Аил се упативме кон Винени, а од таму пребегавме во Албанија. По поразот на ДАГ Македонците од Егејска Македонија беа избркани од страна на Грците, а Титова Југославија не ни дозволи да дојдеме кај нашите браќа од Вардарска Македонија. Јас се најдов во Ташкент, СССР, татко ми во Бугарија, мајка ми во Полска, а двете сестри во Романија и тоа во различни места. Откако се изнајдовме преку Црвениот крст, мајка ми отиде во Бугарија кај татко ми, потоа им се придружив и јас. Во 1978 година бугарските власти ме затворија зашто не сакав да бидам Бугарин. Сакаа да ме судат за шпионажа, бидејќи работев како возач во 'Балкан турист', а по турата која ја имав во Скопје и во Охрид ме нарекоа македонски шпион. Ме осудија на 3 години затвор и на 9 години условно. Затворот го лежев во Стара Загора. Откако излегов од затвор не можев да најдам работа. Штом ќе ја видеа мојата биографија ми ја затвораа вратата. По тешки маки и вербални борби со бугарската корупција, успеав да се иселам во Македонија", потенцира Петровски.

(Серијата "Секавања" се реализира во соработка со Ташко Јованов)

БИВМЕ ПОРАДИ

Петровски, планот бил два дена порано да го нападнат Лерин, но во тоа ги оневозможила КПГ. Поради различниот распоред на единиците кои требало да учествуваат во битката, а бил даден од Захаријадис, борбата била изгубена. Борби воделе и на други места во Соровик, но и таму немале успех.

и на планината Рундел, а тешки топови имаше во Бесвина, кои можеа да ги гаѓаат Костур и Лерин. Топовите не испукаа ниту една граната, тие беа под команда на ЦКГ. Авионите на грчката држава постојано ги бомбардираа нашите села. Кога го нападнавме Лерин командант на артилерците беше Грк,

FA. ALIJA DAUTOSKI
POGREBEN INSTITUT

MEGJUNARODEN POGREBEN INSTITUT - STUTTGART. VRŠIME PREVOZ NA POČINATIOT SO AVTOMOBIL ILI AVION.
BRZO, SIGURNO I KOREKTNО. OBEZBEDUVANJE NA SITE POTREBNI DOKUMENTI I OŠTANATI POTREBI.
RASPOLAGAME SO KOMPLETNA POGREBNA OPREMA. NAŠITE USLUGI SE, OD MESTOTO NA POČINATIOT OD SITE
EVROPSKI ZEMJI DO MESTOTO NA POGREBOT!
EDINSTVEN MAKEDONSKI POGREBEN INSTITUT. PROVERENA USLUGA!
I VO NAJTEŠKITE MOMENTI NIE SME SO VAS! VI STOIME NA RASPOLAGANJE 24 ČASA

Büro Makedonija	Büro Stuttgart
Tel. 048 / 473 315	Tel. 0711 / 8 17 78 72
Mob. 070 / 711 788	Fax 0711 / 8 17 78 73
70469 Stuttgart - Leobenerstr. 33	Mob. 0171 / 5 46 32 20
Feuerbach www.dautoski.de	0172 / 7 62 20 49